

gis, quippe qui legem non habentes sibi ipsis Lex sint eoque indicent, opus legis cordi eorum inscriptum esse, quia scilicet conscientia & cogitationes sese invicem aut accusantes aut exculpantes eosdem convincant.

§. 2. Quemadmodum autem Historiam literariam in genere alterum Eruditi oculum jure dixeris, & is demum hanc illamve Disciplinam ex fundamento, ut dicunt, sibi familiarem reddiderit, qui scilicet perspectum habet, quomodo circa tradenda ejus fundamenta Doctores inter se dissentiant, quibusque diversæ fortunæ casibus eadem subjecta fuerit: Ita quoque ad solidiorem juris Naturæ cognitionem omnino requiritur, ut juris hujus cultor varia ejusdem fata & hypotheses diversissimas, quibus alter ab altero vanæ sæpius gloriæ captandæ causâ discedit, paulò accuratius scrutetur, utilitatem exinde non minimam sentiet. Primo quidem, ut, si ætate suâ non parùm lucis illi accessisse sentit, & hoc ipsum benignitati divinæ acceptum ferat, quippe à qua omne bonum & hac in parte unice promanat, deinde verò ut positis juxta se invicem tot opinionum cumulis, quænam veritati ex illis proximè accedat, probè dijudicare possit, neque verò more Sectariorum, in verba Magistrorum suorum jurantium, omnes in universum ab hypothese Doctoris sui dissentientes, exterminatos velit, sed ubique veritatem quærat, & dum erronea Autori alicui condonat, nihilominus tamen, quod rationabile, quod justum, quod veritati consentaneum deprehenderit, suum faciat, & in succum, ut dicitur, & sanguinem convertat.

§. 3. Scio equidem nonnullos, quibus amœnos Doctrinæ moralis fontes gustare nunquam licuit, juventutem duabus præcipuè in medium adductis ratiunculis à nobilissimo pariter ac utilissimo juris Naturæ studio detertere solere, inter quas palmariam ponunt, quod ob tantum conflictum eorum, qui juris hujus interpretes haberi volunt, nihil certi & quod in vita practica, seu civili, usum habeat, reperiri possit; Sed hi, uti se ipsos miserè decipiunt, ita eorundem unus hic scopus est, ne scilicet aliis oculi aperiantur, vel ultrà ipsos sapere incipiant, quod magno sibi dedecori fore haud iniquè censent. Producant saltem boni ejusmodi viri aliquam disciplinam, in qua dissensus inter eruditos non reperiatur. Sanè si ipsorum voto res agenda esset,